

Raadsvoorstel

Vergaderdatum	15 september 2026
Portefeuillehouder	M.C. Wit
Behandelend ambtenaar	R. van Kalken/F. Frowijn
Afdeling/team	Omgevingsdienst IJmond/Leefomgeving
Status	Openbaar

Onderwerp

9^e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

Toestemming te geven aan het college om de 9^e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond vast te stellen.

Kern van het voorstel

Uit het landelijke verbeterprogramma IBP-VTH (Interbestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) bleek dat de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) goed functioneert, maar dat aanpassingen nodig zijn om de ODIJ toekomstbestendig te maken. Daarom is het Programma Toekomstbestendig ODIJmond gestart, gericht op een sterkere, financieel gezonde en toekomstbestendige organisatie. Onderdeel hiervan is de 9e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR), waarmee onder meer de stemverhoudingen, financieringsstructuur, rolverdeling en afspraken over dienstverlening worden gemoderniseerd en verduidelijkt. De raad van Wormerland heeft op 10 maart 2026 ingestemd met deze wijziging. De raad wordt nu gevraagd toestemming te verlenen aan het college om de gewijzigde regeling definitief vast te stellen.

Argumenten

De Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) is een gemeenschappelijke regeling (GR) waarin de gemeenten Heemskerk, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland deelnemen.

Als regionale uitvoeringsdienst voert de ODIJ een verplicht door gemeenten en provincie in te brengen basistakenpakket milieu uit dat betrekking heeft op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-

milieutaken). Daarnaast voert de ODIJ Dienstverleningsovereenkomsten (DVO) uit voor gemeenten op het terrein van bijvoorbeeld overige milieutaken, RO-taken, drank/horeca, omgevingsvergunningen, brandveiligheid en het energiebesparingsakkoord.

In 2022 is het landelijke Interbestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH) gestart om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving te verbeteren, met als doel de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Hierbij werd onder andere aandacht besteed aan robuuste omgevingsdiensten, betere informatievoorziening, kennisdeling, onafhankelijke uitvoering en monitoring van milieutoezicht. Op basis van dit IBP-traject is duidelijk geworden dat de ODIJ sterk wordt gewaardeerd om haar nabijheid, flexibiliteit, kennisniveau en kwaliteit van uitvoering. Tegelijkertijd is ook duidelijk geworden dat de organisatie al meerdere jaren kampt met een disbalans tussen (nieuwe en veranderende) taken en de beschikbare capaciteit/financiën, waardoor de ODIJ zijn taken niet meer volledig kan uitvoeren en er achterstanden zijn ontstaan. Extra investeringen in de GR bleken noodzakelijk.

In het verlengde van het IBP-VTH heeft de ODIJ als zelfkritische dienst ook zelf geconstateerd dat de organisatie te sterk steunt op incidentele middelen en dat de aansluiting tussen de opdracht en beschikbare middelen de komende jaren zou moeten worden verbeterd. Het Programma Toekomstbestendig ODIJmond werd opgestart. Dit Programma is erop gericht om de organisatie operationeel en financieel in controle te brengen mede gelet op de robuustheidscriteria vanuit het IBP-VTH. Het Programma Toekomstbestendig ODIJmond bestaat uit vier sporen:

1. Een actualisatie van de Gemeenschappelijke Regeling (GR);
2. Een structuurwijziging t.a.v. de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO);
3. Het herijken van de financieringsstructuur; en
4. De doorontwikkeling van de interne organisatie; met het op orde brengen van de basis, werkt de ODIJ naar een toekomstbestendige organisatie.

De raden van de deelnemende gemeenten zijn inmiddels uitgebreid over de inhoud van het Programma Toekomstbestendig ODIJ en de financiële consequenties geïnformeerd, onder andere via de begrotingswijziging ODIJ 2025, diverse informatiesessies voor raadsleden en een webinar '[Toekomstbestendig ODIJmond](#)'.

Op 10 maart heeft de raad van Wormerland zich reeds gebogen over spoor 1, de actualisatie van de GR. De actualisatie van de GR versterkt de bestuurlijke verhoudingen, de rolscherpte en de financieringsstructuur. Het 9e wijzigingsvoorstel GR omvat de volgende veranderingen:

- Het aanpassen van de stemverhoudingen, zodat deze aansluiten bij de omvang van het totale takenpakket dat een deelnemer bij de ODIJ belegt.
- Alle deelnemers participeren voortaan in de GR via een mandaat op basis van hetzelfde mandaatbesluit.
- Maatwerk blijft mogelijk, maar wel op basis van uniforme uitgangspunten die voor alle deelnemers gelden.
- Uittreding en desintegratie worden specifiek geregeld, met als uitgangspunt: 'wie breekt, betaalt', op basis van redelijkheid en billijkheid.
- De herijkte financieringsstructuur en bijbehorende spelregels worden verankerd in de GR.
- De basis wordt gelegd voor een uniforme DVO-structuur.
- Er ontstaat meer duidelijkheid in de rolverdeling tussen de deelnemers en de ODIJ, met rolscherpte voor de deelnemers als opdrachtgever en voor de ODIJ als opdrachtnemer.

De raad heeft op 5 maart 2026 besloten als zienswijze ten aanzien van de 9e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) aan de ODIJ kenbaar te maken dat de raad kan instemmen met deze wijziging.

De zienswijzeprocedure is doorlopen (Q1 2026). De zienswijzen zijn opgenomen in een nota met daarin een reactie en of de zienswijze leidt tot een aanpassing van de voorgestelde wijziging van de GR ODIJmond (zie bijlage B3). De colleges van de deelnemende gemeenten en de provincie zijn formeel bevoegd om de 9e wijziging van de GR ODIJ te stellen. Daaraan voorafgaand dienen de gemeenteraden en Provinciale Staten formeel hun toestemming te verlenen aan de colleges om dit besluit te kunnen nemen. De raad wordt geadviseerd deze toestemming te verlenen.

Kanttekeningen

De juridische en beleidsmatige kaders zijn:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- De Gemeenschappelijke regeling ODIJ: De GR ODIJ is een openbaar lichaam met 15 deelnemers (14 gemeenten en de provincie NH). Binnen het kader van de GR voert de dienst, naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van dienstverleningsovereenkomsten die met deelnemers separaat zijn afgesloten.
- De Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr): Het vaststellen van de 9e wijziging van de GR valt onder de bevoegdheid van de colleges van de deelnemers. Voordat de colleges een definitief besluit nemen, moeten zij de raden en Staten om hun zienswijzen vragen over de voorgestelde wijzigingen. Dit is een verplichting volgens artikel 1, tweede en derde lid Wgr. Op de ontvangen zienswijzen wordt een reactie geformuleerd. Daarna verlenen de raden en Staten conform artikel 51, tweede en derde lid Wgr hun toestemming, waarna de colleges het besluit formeel nemen. Raden en Staten kunnen hun toestemming alleen weigeren als de wijziging in strijd is met de wet of het algemeen belang, zoals vastgelegd in artikel 51, vierde lid Wgr. Andere redenen om toestemming te onthouden hebben raden en staten niet. Ook kunnen de raden en Staten hun toestemming niet onder door hen te bepalen voorwaarden geven. Tot slot kunnen zij ook geen wijzigingsvoorstellen indienen op de tekst van de voorgestelde 9e wijziging GR ODIJ.

Financiële toelichting

Vraag	Antwoord
1. Heeft dit voorstel financiële consequenties?	Nee

Communicatie en vervolg

Pas na vaststelling door alle colleges en daarna publicatie is de 9e wijziging GR ODIJmond een feit.

Bijlagen

- B1. Voorstel 9^e wijziging GR ODIJmond
- B2. Wijziging GR was-wordt-tabel
- B3. Nota zienswijzen en reactie

Het college van burgemeester en wethouders van Wormerland, 18 augustus 2026

de gemeentesecretaris,

E. van der Linden

de burgemeester,

A.J. Michel-de Jong

Raadsbesluit

Nr. 2026/59

De raad van de gemeente Wormerland;

Gelet op

Het besluit van burgemeester en wethouders van 18 augustus 2026
Het advies van de voorronde 8 september 2026

Besluit

De raad besluit:

Toestemming te geven aan het college om de 9^e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Wormerland,
gehouden op 15 september 2026

de griffier,

de voorzitter,

I.P. Vrolijk

A.J. Michel-de Jong